

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

FACULTAT DE CIÈNCIES JURÍDIQUES
Ensenyament de Dret

DRET CONSTITUCIONAL I

PRIMER CURS

Segon Quadrimestre
CURS 2001-2002

Assignatura Obligatoria
Crèdits Totals: 9

PROFESSORS:

Dr. Jaume Vernet i Llobet
Sra. Laura Román Martín
Sra. Neus Oliveras Jané
Sr. Josep Maria Pujol Massip
Sr. Jordi Jaria i Manzano

DRET CONSTITUCIONAL I

Ensenyament de Dret

9 crèdits (6 teòrics i 3 pràctics)

Segon quadrimestre

Assignatura troncal

Professors de l'Àrea de Dret Constitucional:

Dr. Jaume Vernet i Llobet
Sra. Laura Román Martín
Sra. Neus Oliveras Jané
Sr. Josep Maria Pujol Massip
Sr. Jordi Jaria i Manzano

Objectius:

L'assignatura consisteix en l'estudi de les nocions fonamentals del dret constitucional tot pretenent assolir una formació bàsica dels alumnes de primer curs de la llicenciatura de dret. El programa es dedica fonamentalment als principis de la Constitució espanyola vigent, a les institucions centrals i a les fonts del dret. L'estudi de l'organització autonòmica de l'Estat i el règim jurídic dels drets fonamentals es tracta a Dret Constitucional II i III, respectivament.

Temari:

I. Introducció

- 1.- El Dret constitucional.** Evolució de la disciplina. Concepte de Dret constitucional. Teoria de l'Estat i Teoria de la Constitució. Relació amb disciplines afins.
- 2.- La Constitució.** Concepte de Constitució. Tipus de Constitució. Funcions de la Constitució. El poder constituent. La mutació i revisió constitucional.
- 3.- La interpretació constitucional.** Desenvolupament i aplicació de la Constitució. Caràcters de la interpretació constitucional. Els mètodes d'interpretació constitucional.
- 4.- El constitucionalisme històric espanyol.** Constitució de Cadis i consolidació del règim liberal. Les Constitucions moderades i la crisi revolucionària. La Restauració. La II República. El franquisme.
- 5.- La transició a la democràcia i la Constitució de 1978.** El procés de transició política. El procés constituent. Influències històriques i de dret comparat. Estructura i contingut general de la Constitució de 1978.

II. Principis estructurals

- 6.- L'Estat social i democràtic de Dret. La definició constitucional. Els valors superiors. L'Estat de Dret. Els principis configuradors: constitucionalitat i legalitat. Els principis funcionals de l'article 9.3.
 - 7.- L'Estat democràtic. La sobirania popular. Formes de participació. Representació política. Participació directa.
 - 8.- L'Estat social. La clàusula de transformació de l'article 9.2. Els principis rectors de la política socioeconòmica. La Constitució econòmica. Els principis d'economia i hisenda.
- ## III. Els òrgans de l'Estat
- 9.- El Cap de l'Estat. La Corona. Funcions del rei i la contrasignatura. Estatut de la Corona.
 - 10.- Les Corts Generals (I). Evolució històrica i Dret comparat. Estructura. Estatut dels parlamentaris i els grups parlamentaris. Organització i funcionament de les Cambres. La Diputació permanent.
 - 11.- Les Corts Generals (II). Les funcions de les Corts Generals. Referència especial a la funció legislativa i les seves fases. Procediment ordinari i procediments especials.
 - 12.- El Govern. Evolució històrica i comparada. Composició i funcions. L'Administració pública. El Consell d'Estat.
 - 13.- Les relacions entre les Corts i el Govern. El sistema parlamentari. La investidura. La moció de censura i la qüestió de confiança. La dissolució de les cambres. Altres formes de control.
 - 14.- El Poder Judicial. Principis constitucionals. Organització i funcions. El Consell General del Poder Judicial. El Ministeri fiscal. La participació ciutadana.
 - 15.- El Tribunal Constitucional. La jurisdicció constitucional. Composició, organització i funcionament. Competències.
- ## IV. La Constitució i les fonts del Dret
- 16.- El sistema de fonts i la Constitució. Concepte de font, procediment i rang normatiu. La Constitució com a norma. El valor derogatori de la Constitució. La Constitució com a font de fonts. Els principis d'ordenació. La reforma de la Constitució.
 - 17.- Els tractats internacionals i la Unió Europea. Els tractats internacionals: concepte, tipus i rang. Els tractats relatius a la Unió Europea. El dret comunitari derivat. Les normes comunitàries.

18.- La Llei. Evolució històrica i concepte actual de llei. Tipus de llei. Reserva de llei. La llei orgànica.

19.- Les normes del Govern amb rang de llei. La potestat legislativa del Govern. El decret llei. El decret legislatiu.

20.- Les sentències del Tribunal Constitucional. El valor de les sentències del Tribunal Constitucional.

21.- El Reglament. Concepte i classes. La potestat reglamentària. La relació entre el reglament i la llei. Altres fonts de l'ordenament jurídic.

Bibliografia:

Per a preparar la part teòrica del programa es poden consultar els manuals més recents que, ordenats alfabèticament, es citen a continuació:

ÁLVAREZ CONDE, E.; *Curso de Derecho Constitucional Español*, volum I, Madrid, Tecnos, 3ª. Ed., 1999.

APARICIO PÉREZ, M.A.; *Introducció al sistema polític i constitucional espanyol*, Barcelona, Ariel, 1992.

APARICIO PÉREZ, M.A.(dir); *Temas de Derecho Constitucional (I)*, Barcelona, Cedecs, 1998.

BALAGUER CALLEJÓN, F. (coord.); *Derecho Constitucional*, 2 vols., Tecnos, Madrid, 1999.

ESTEBAN, J. de, i GONZÁLEZ-TREVIANO, P.J.; *Curso de Derecho Constitucional Español*, volum I, Madrid, Publicaciones de la Universidad Complutense, 1992.

FERNÁNDEZ SEGADO, F.; *El sistema constitucional español*, Madrid, Dykinson, 1992.

LÓPEZ GUERRA, L., et al.; *Dret Constitucional*, 2 vols., València, Tirant lo Blanch, 1995.

MOLAS, I.; *Derecho constitucional*, Tecnos, Madrid, 1998.

PÉREZ ROYO, J.; *Curso de derecho constitucional*, Madrid, Marcial Pons, 6ª. Ed., 1999.

TORRES DEL MORAL, A.; *Principios de Derecho Constitucional español*, 2 volums, Madrid, Facultad de Derecho de la Universidad Complutense, 4ª. Ed., 1998.

A més, per a la segona part, hom pot consultar GARRORENA MORALES, A.; *El Estado español como Estado Social y Democrático de Derecho*, Madrid, Tecnos, 1984, i, per la quarta part, hom pot utilitzar OTTO, I. de; *Derecho constitucional*.

Sistema de fuentes, Barcelona, Ariel, 1987, i el segon volum de BALAGUER CALLEJÓN, F., *Fuentes del Derecho*, Madrid, Tecnos, 1992.

Finalment, per a la preparació de les pràctiques s'han d'utilitzar repertoris de legislació i reculls de jurisprudència. Entre els primers, es pot consultar *Textos Constitucionales*, Barcelona, EUB, 1997. Entre els segons, el *Boletín de Jurisprudencia Constitucional* (Madrid, Publicaciones de las Cortes Generales), que publica les sentències del Tribunal Constitucional completes.

Criteris de qualificació:

L'assignatura té caràcter quadrimestral. Cada alumne disposa de dues convocatòries. L'examen escrit constarà d'una part teòrica i d'una part pràctica. L'assistència a les classes pràctiques és obligatòria. La part teòrica de l'examen final tindrà valor doble respecte a la part pràctica. Es considerarà suspès l'alumne que no arbi a una qualificació de 2 sobre 10 en la part pràctica o en qualsevol de les preguntes formulades a la part teòrica. Es proposaran lectures i treballs durant el curs.